Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2024/2019(DEC)

13.2.2025

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: eelarvekontrollikomisjon

Euroopa Liidu 2023. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
III jagu – Komisjon, rakendusametid ning 9., 10. ja 11. Euroopa Arengufond
(2024/2019(DEC))

Arvamuse raportöör: Tomáš Zdechovský

PA_NonLegDec

ARVAMUS

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub eelarvekontrollikomisjonil kui vastutaval komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmise:

1. väljendab heameelt edusammude üle, mida liikmesriigid on oma riiklike programmide rakendamisel 2023. aastal teinud; märgib murega, et hoolimata nõudest kulutada kõik programmitöö perioodi 2014–2020 vahendid ära 2024. aasta juuniks, on 18 % Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahenditest ja 25 % Sisejulgeolekufondi vahenditest, mis liikmesriikidele selleks ajavahemikuks eraldati, endiselt deklareerimata;

2. märgib, et komisjon tegi mitmeaastase finantsraamistiku muutmise raames ettepaneku rubriikide 4 ja 6 ülemmäärasid tõsta, et tagada uue rände- ja varjupaigaleppe rakendamiseks piisavad rahasummad; rõhutab vajadust tagada liikmesriikidele ja liidu asutustele piisav ja õigeaegne liidupoolne rahastamine, et hõlbustada ELi välispiiride tulemuslikku haldamist, sealhulgas meetmete võtmist ebaseadusliku rände ennetamiseks, toetades samal ajal liidu õiguse sujuvat rakendamist varjupaiga ja rände valdkonnas, tagades ühtlasi põhiõiguste järgimise; kutsub komisjoni üles jälgima, abistama ja kontrollima selliste haldus-, operatiiv- ja õiguslike meetmete aegsat edenemist, mida liikmesriigid ja liidu asutused peavad võtma, et uut rände- ja varjupaigalepet saaks hakata 2026. aasta suvest täielikult rakendama kooskõlas Euroopa Komisjoni poolt 12. juunil 2024. aastal avaldatud ühises rakenduskavas sätestatud tähtaegadega;

3. märgib murega, et Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IOM) andmetel hukkus 2023. aastal kogu maailmas rändeteedel vähemalt 8 565 inimest, mis tähendab, et see oli rändajate jaoks kõige rohkem surma toonud aasta; peab ühtlasi kahetsusväärseks, et 2023. aastal suurenes varasemate aastatega võrreldes ja sellest murettekitavast ohvrite arvust hoolimata ebaseaduslikult liitu saabunud rändajate arv jätkuvalt; märgib murega väljastatud tagasisaatmisotsuste arvu ja tegelikult elluviidud tagasisaatmiste arvu vahelist märkimisväärset lõhet, ning rõhutab vajadust tulemuslikuma tagasisaatmispoliitika järele; märgib lisaks, et komisjon peab tegema suuremaid pingutusi, et abistada liikmesriike ebaseaduslike piiriületustega tegelemisel ja kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiste edukal elluviimisel; kutsub komisjoni üles abistama liikmesriike ebaseaduslike saabujate, seadusliku rände ja kolmandate riikide kodanike integreerimisega tegelemisel, suurendades samal ajal liidu siseasjade fondide läbipaistvust ja aruandekohustust kolmandates riikides; tuletab meelde, et komisjon peaks välistegevuse raames jätkama rände- ja varjupaigaalaste meetmete võtmist, sealhulgas Euroopa tiimi lähenemisviisi järgimist, kaitstes samal ajal Euroopa Parlamendi rolli; kutsub komisjoni üles suurendama liidu siseasjade fondide kavandamise ja kasutamise läbipaistvust ja aruandekohustust kolmandates riikides; kutsub taas komisjoni üles toetama liidu asutusi ja liikmesriike Vahemerel toimuva inimsmugeldamise ja -kaubanduse ärile lõpu tegemisel, et rändajad ei võtaks ette eluohtlikke merereise; kutsub komisjoni üles kaaluma uut poliitikat ebaseadusliku rände käsitlemiseks kooskõlas tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega;

4. võtab teadmiseks liikmesriikide poolt Euroopa Ülemkogu 9. veebruari 2023. aasta

järeldustes esitatud üleskutse võtta kasutusele ELi rahalised ja muud vahendid, et toetada liikmesriike piiride valvamise alase suutlikkuse ja taristu ning seire tugevdamisel, et ennetada ebaseaduslikku piiriületust ja võidelda piiriülese kuritegevuse vastu kooskõlas kehtiva õigusraamistikuga;

5. tunnustab komisjoni selle eest, ta teeb õigusriigi vahendite, sealhulgas iga-aastase õigusriigi olukorda käsitleva aruande kaudu õigusriigi võrdlusaluste üle pidevat järelevalvet, kuid on endiselt mures selle pärast, et kui käsitlus on liiga diplomaatiline ning üksikjuhte ja korduvaid probleeme ei eristata, tekib oht, et mõned kõige raskemad ja/või pidevamad õigusriigi põhimõtte rikkumised paistavad õigusriigi olukorda käsitlevas iga-aastases aruandes kergemana, kui need tegelikult on; rõhutab, kui oluline on tugineda hindamistes spetsiifilistele ja mõõdetavatele näitajatele, sealhulgas sõltumatutele tõenditele praktilise rakendamise kohta, et tagada õigusriigi võrdlusaluse täpsem ja kvalitatiivsem hindamine; toetab rahastamisvahendite, sealhulgas taastefondide sidumist ülioluliste vahe-eesmärkide ja õigusriigi põhimõtete järgimisega, kutsudes samal ajal komisjoni üles kasutama rahaliste vahendite külmutamisel või vabastamisel süstemaatilisemat, prognoositavamat ja läbipaistvamat lähenemisviisi, mis põhineb objektiivsetel kriteeriumidel; väljendab veel kord kahetsust ja suurt muret selle pärast, kas komisjon tegi õiguspärase otsuse, kui ta järeldas, et harta horisontaalne eeltingimus kohtusüsteemi sõltumatuse osas oli Ungaris täidetud, mille tulemusel oli Ungari ametiasutustel võimalik alustada liidu vahenditest kuni umbes 10,2 miljardi euro suuruse hüvitise sissenõudmist; nõuab tungivalt, et komisjon lisaks demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste tingimused kõigisse eelarvelistesse vahenditesse ja protsessidesse, jälgiks ja kaitseks neid ning kohaldaks õigusriigi tingimuslikkuse määrust vajaduse korral edasi ja viivitamata; kutsub komisjoni üles astuma samme, et viia Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioonis[1] ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta esitatud soovitused seni toimunud arengut arvesse võttes täielikult ellu, ning tagama, et õigusriigi võrdlusaluste hinnangud on ajaliselt piiratud ning et aruandes sisalduvad leiud on seotud siduva meetmega, mis on praegusest täpsem ja kvalitatiivsem, tuginedes mitte ainult seadusandlikele muudatustele, vaid ka tegelikele ja sõltumatutele tõenditele nende tegeliku rakendamise kohta;

6. kordab, et on väga mures viivituste pärast, mis esinevad komisjoni dokumentidele juurdepääsu andmise menetlustes; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks viivitamata konkreetseid meetmeid nende puuduste kiireks kõrvaldamiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi soovitustega, tagades dokumentidele õigeaegse, tõhusa ja läbipaistva juurdepääsu;

7. peab endiselt väga kahetsusväärseks, et komisjon ei ole võtnud täitmise tagamise alaseid ega seadusandlikke järelmeetmeid Euroopa Parlamendi soovituste suhtes, mis käsitlevad Pegasuse ja muu samaväärse nuhkvara kasutamist ning ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomist institutsioonidevahelise kokkuleppe vormis; kutsub komisjoni tungivalt üles järgima liidu institutsioonide vahelise lojaalse koostöö põhimõtet ja võtma Euroopa Parlamendi soovituste suhtes asjakohaseid

[1] Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioon soovitustega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta (2015/2254(INL)), ELT C 215, 19.6.2018, lk 162.

järelmeetmeid; kutsub ühtlasi komisjoni üles esitama põhjendamatu viivituseta tegevuskava, kuidas vältida liidus nuhkvara kuritarvitamist, kasutades täielikult ära kõiki aluslepingutega ette nähtud seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke vahendeid.

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Arvamuse raportöör kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	6.2.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 40 –: 14 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Nikola Bartůšek, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Branko Grims, Evin Incir, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, András László, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Michael McNamara, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Georgiana Teodorescu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Fredis Beleris, David Casa, Sigrid Friis, Markéta Gregorová, Hannah Neumann, Gaetano Pedulla', Sandro Ruotolo, Oliver Schenk, Alexander Sell, Bartłomiej Sienkiewicz, Malika Sorel, António Tânger Corrêa, Marco Tarquinio, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Petar Volgin, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Lucia Yar
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Bart Groothuis, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Pär Holmgren, Sérgio Humberto, Evelyn Regner, Carla Tavares, Ingeborg Ter Laak

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

40	+
ECR	Georgiana Teodorescu, Charlie Weimers
ESN	Alexander Sell, Milan Uhrík
PPE	Magdalena Adamowicz, Fredis Beleris, Krzysztof Brejza, David Casa, Lena Düpont, Branko Grims, Sérgio Humberto, Oliver Schenk, Bartłomiej Sienkiewicz, Ingeborg Ter Laak, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Veronika Cifrová Ostrihoňová, Sigrid Friis, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Bart Groothuis, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Sophie Wilmès, Lucia Yar
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Evelyn Regner, Sandro Ruotolo, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Marco Tarquinio, Carla Tavares, Alessandro Zan

14	–
ESN	Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Marieke Ehlers, András László, Malika Sorel, Petra Steger, António Tânger Corrêa, Tom Vandendriessche
The Left	Giuseppe Antoci, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Gaetano Pedulla'

6	0
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Hannah Neumann

Kasutatud tähised:
+ : poolt
– : vastu
0 : erapooletu